

No 47.

Kalendarzyk tygodniowy:

Wt. św. Teofila B. W.
 Sr. św. Pawła od Krz.
 Cz. św. Piotra M.
 Piąt. św. Katarzyny S.
 Sob. św. Filipa i Jakóba.
 Niedz. Opieki św. Józefa.
 Pon. Znajez. Krzyża św.

Wschód słońca godz. 4 m. 43
 Zachód słońca godz. 7 m. 13
 Dług dnia godz. 14 m. 30

Geny prumeraty:

W ŁODZI:

Rocznie rb. 6 k. —
 Półrocznie „ 3 „ —
 Kwartałnie „ 1 „ 50
 Miesięczn. „ „ 50
 Odnoszenia 10 k. m.
 Egz. pojedynczy 3 k.

Z. przesyłką pocztową:

Rocznie rb. 7 kop. 40
 Półrocznie „ 3 „ 70
 ZAGRANICĄ:
 Miesięcznie „ 1 „ 10

Redakcyja

w Łodzi,

ul. Przejazd No 8.

Nr. telefonu 593.

ROZWOJ

dziennik polityczny, przemysłowy, ekonomiczny, społeczny i literacki, ilustrowany

Wtorek, dnia 27 kwietnia 1909 roku.

Kantory: własny w Warszawie, ul. Krucza No 23, w Fabianicach u p. Teodora Minka, w Zgierzu, w aptece p. Patkaj, w Tomaszowie u p. Teodora Hilla.

CENA OGŁOSZEŃ: „Nadesłane“ na 1-szej stronie 50 kop. za wiersz. Zwyczajne ogłoszenia za tekstem po 7 kop. za wiersz nonparelowy lub jego miejsce. Małe ogłoszenia po 2 kop. od wyrazu (dla poszukujących pracy po 1/2 kop.). Najmniejsze ogłoszenie 20 kop. Reklamy i Nekrologi po 20 kop. za wiersz petitawy. Za dołączenie prospektów 6 rub. od tysiąca egzemplarzy. ARTYKULY bez oznaczenia honorarium Redakcyja uważa za bezpłatne rękopisów drobnych nie zwraca.

Redaktor lub jego zastępca przyjmują interesantów codziennie, z wyjątkiem dni świątecznych, od godziny 3 — 4-ej po południu.

Teatr „Victoria“ Ireny Solskiej „Lekkomyślna siostra“

Jutro w środę dn. 28 b. m. drugi gościnny występ

Artystyczny Teatr Krakowski

W. PERZYŃSKIEGO.

Wystawa w Częstochowie.

Dnia 5 sierpnia b. r. zostanie otwartą wystawa przemysłu i rolnictwa w Częstochowie i trwać będzie przez 2 miesiące. Pisaliśmy o tej wystawie już bardzo wiele, ale teraz, kiedy termin otwarcia zbliża się ku końcowi, począwszy się w obowiązku udzielić naszym czytelnikom bliższych szczegółów o postępie robót i przygotowaniach, które komitet z wielkim, jak na nasze stosunki, nakładem prowadzi.

Miejsce dla wystawy obrano obok parku, włączając przyległe place u podnóża góry, na której wznosi się klasztor Jasnogórski. Przestrzeń cała, zużyta na wystawę, zajmuje 37 morgów gruntu i posiada około 700 metrów długości, a 350 szerokości. Cała ta przestrzeń zostanie zarzewioną, ulice na niej wyzirowane, a place zamienione w kwieciste klomby najrozmaitszej formy.

Wśród tej zieleni znajdziemy cały szereg poręczanych pawilonów, bardzo estetycznie pomysłanych. Pawilon główny będzie około 120 metrów długi i 20 szeroki. Hala maszyn o jednym rozpięciu sklepień, przedstawia się bardzo okazała i jest prawie cała już zajęta. Między licznymi firmami, które ulokują się w tym budynku, zostanie dużo miejsca zajętego przez łódzką firmę Johna. Poza to będą osobne pawilony: rolnictwa, ogrodnictwa, leśnictwa i łowiectwa, ceramiki i t. p. Prócz Johna bierze udział w wystawie firma Kindlera z Pabianic, która buduje obszerny pawilon dla siebie.

Osobne miejsce wyznaczono jest dla tak zwanych atrakcyj. Będą więc tam: karuzele, młyn dyabelski, iluzjony, kinematografy i t. p. Wystawa posiada własne silnice o 150 koniach, które dostarczać nieomieszczą sily dla poruszania rozmaitych maszyn i motorów.

Wiele też firm zagranicznych przyjęło udział, a przeważna część ich pochodzi z Czech. Wystawa będzie posiadała własną linię kolejową, która połączy dworzec z pawilonami, aby wagony z przedmiotami wystawowymi mogły być wyladowane wprost na placu wystawowym.

To, co komitet zamierza zrobić i to, co już zrobił, daje nam obryzmą gwarancję, że wystawa w Częstochowie będzie należała do najlepiej urządzonej wystaw, które dotąd posiadaliśmy w kraju, a ponieważ już lat kilkanaście nie mieliśmy żadnej większej, w ogólniejszym tego słowa znaczeniu, wystawy, więc częstochowska roz-

budziła zajęcie w naszych szerokich kołach przemysłowych.

Niestety, Łódź, najbliższa Częstochowie, dotąd bardzo mało zainteresowała się tą wystawą; obryzmy firmy bawełniane i wełniane dotychczas nie zgłosiły się, a drobniejszy przemysł bardzo nielicznych ma przedstawicieli.

Z Łodzi dopiero około dwudziestu parą wystawców zapowiedziało swój udział, kiedy przynajmniej dziesięć razy tylu powinno znaleźć się chętnych, dla tego też w sobotę zjechali do nas przedstawiciele tejże wystawy i zwołali osobny komitet, który ma się zająć rozpowszechnieniem programu i zaproszeniem do udziału. Do komitetu tego weszli: inżynier Leon Koźmiński, inżynier Tyszką, prokurent Banku handlowego warszawskiego Zieliński, p. Halpern, p. Hołmąq, p. Wścieklica i redaktor „Rozwoju“ W. Czajewski, agentem wystawy mianowano p. Hertzberga (Andrzeja 16), który wszelkich informacji udziela codziennie pomiędzy godziną 9-ą rano a 5-ą po południu.

Komitet łódzki, pragnąc zainteresować wytwórców łódzkich, zaprasza na konferencję w sobotę o godzinie 8-ej wieczorem wszystkich przedstawicieli cechów, oraz tych, których sprawa wystawy może interesować. Konferencja ta odbędzie się w lokalu Towarzystwa popierania przemysłu i handlu (Dzielnia No 31). Tam zainteresowanym wszelkich wyjaśnień udzieli komitet i agent wystawy.

Jest nadzieja, że bardzo wielu drobnych przemysłowców zechce skorzystać z nadarżającej się sposobności i pośpieszy na wystawę.

Miejsca zamawiać można już tylko do 20-go maja, potem bowiem lista wystawców zostanie zamkniętą.

Wypada nam jeszcze zaznaczyć i to, że komitet wystawy stara się o niżkę biletów kolejowych na wystawę i z powrotem, tak, że za małą opłatą będzie można dostać się do Częstochowy i z powrotem.

Redakcyja „Rozwoju“ ma zamiar zorganizować kilka wycieczek do Częstochowy w celu zwiedzenia wystawy.

W Częstochowie też zajęto się urządzeniem mieszkań i hoteli, tak, że 2,000 co najmniej gości będzie oczekiwało na wystawców i gości. Ponieważ Częstochowa leży o 11 wiorst od granicy Śląska, przeto częstochowianie spodziewają się licznych odwiedzin z najbliższych miast ślązkich.

Potrzeby naszego przemysłu.

I.

O konferencji przemysłowców z dyrektorem departamentu przemysłu, p. Litwinowem-Falińskim, która odbyła się w lokalu Koła Przemysłowców w Warszawie w piątek, dnia 16 kwietnia, podaje sprawozdanie organu Koła Przemysłowców „Gazeta Przemysłowo-Handlowa.“

Na zebranie przybyli: przeszło 50 przedstawicieli rozmaitych gałęzi przemysłu i dyrektor departamentu w towarzystwie starszego inspektora fabrycznego, p. Warencowa, oraz posła WL Żukowskiego.

Konferencję zagalil prezes Koła, p. Ludwik Czarnowski, zwracając się do p. Litwinowa-Falińskiego z następującymi słowy:

„Szczere moim życzeniem jest dać panu możność dokładnego obznajmienia się z przemysłem Królestwa Polskiego; obecny stan jego nie jest pomyślny. Do takiego stanu doprowadziły go liczne, działające stale oddawna już przyczyny, jak również smutne wypadki lat ostatnich; zmniejszyła się wytwórczość przemysłowa kraju i przez to obniżył się poziom ogólnego dobrobytu. Obecnie, dla podniesienia naszego przemysłu, koniecznymi są zasadnicze reformy, odpowiednie zarządzenia władzy państwowej i zgodne usiłowania przemysłowców i robotników.“

Nie będziemy utrudzać pana wyliczaniem wszystkich realnych i dojrzałych już potrzeb naszego przemysłu; prosimy jednakże o wysłuchanie naszych uwag o niektórych ważniejszych.

Mamy nadzieję, że pan bezstronnie obznajmi się z naszym przemysłem i ten ostatni znajdzie w nim na przyszłość światłego opiekuna i sprawiedliwego obrońcę.“

Po tem zagajeniu zabrał głos p. Józef Natansen i w dłuższym przemówieniu motywował konieczność stworzenia u nas organizacji przemysłowej, na wzór istniejących w Zachodniej Europie Izb Przemysłowo-Handlowych, które oddają tam niewątpliwie wielkie usługi państwu i społeczeństwu i stały się już teraz niezbędnym organem życia ekonomicznego; powstanie jednak takiej pozytywnej instytucji, wyłącznie drogą prywatnej inicjatywy i dobrowolnego porozumienia bez należytego poparcia i współdziałania władzy rządowej, jest z wielu powodów niemożliwym do urzeczywistnienia.

P. K. Czajkowski mówił o nowym projekcie

Podziękowanie.

Wszystkim, którzy przyczynili się czemkolwiek przy oddaniu ostatniej posługi mężowi mejemu
ś. † p.

Józefowi Szcześniewskiemu

a w szczególności wielobnemu duchowieństwu Sz. księżom Bekalskiemu i Pogorzelskiemu, jako też Towarzystwu śpiewaczemu „Arfa“ z dyrektorem Joteyko na czele, Sz. pp.: Morsztynkiewiczowi za słowa wypowiedziane nad grobem zmarłego, Zajdlerowi za zajęcie się pogrzebem, Adamczewskiemu za przybranie kwiatami domu żałoby, Kozłowskiemu za przybranie kościoła, wszystkim kolegom, znajomym, współpracownikom, i tym, którzy odprowadzili ciało na miejsce wiecznego spoczynku, składa z głębi serca płynące „Bóg zapłać“
Wdowa z dziećmi.

604

Odpowiedzi Redakcyi.

Panu M. Kosz. Serdecznie dziękujemy za tak sympatyczny list.

PODZIĘKOWANIE.

Wszystkim kolegom i znajomym oraz szkole gimnazjum polskiego, a przedewszystkiem nauczycielce p. R. Larminat, którzy raczyli odprowadzić zwłoki drogiego nam brata
ś. † p.

Antoniego Bojakowskiego

na miejsce wiecznego spoczynku, składa serdeczne „Bóg zapłać“ żaląża
601 **Rodzina.**

Dnia 25 kwietnia r. b. po krótkich cierpieniach zmarł w Łodzi długoletni członek zarządu komitetu dyskontowego

B. P.

ZYGMUNT LICHTENFELD.

W zmarłym tracimy oddanego współpracownika i szczerego doradcę, o którym pamięć na zawsze z wdzięcznością w sercach naszych zachowamy.

Azowsko-Doński Bank Handlowy.

603

Brześć Litewski, 27 kwietnia. (P.) Pomiedzy stacyami Brześć—Zakrutia starły się z sobą pociągi towarowe. Parochód i cztery wagony rozbite. Raniony maszynista i konduktor.

Tyflis, 27 kwietnia. (P.) Ostatnie oddziały pośpiesznie wysyłane są do Persyi.

Teheran, 27 kwietnia. (P.) W Bugezachu codziennie odbywają się posiedzenia ministrów.

Partya ma widocznie powodzenie. Omawiane są szczegóły konstytucyi. Opór stawiają tylko stronnicy szeika Fazuła, którzy teraz tracą grunt pod nogami.

Konstantynopol, 27 kwietnia. (P.) Wczoraj o godz. 10-ej rano rozpoczęło się posiedzenie zgromadzenia narodowego przy drzwiach zamkniętych. Do gmachu parlamentu prasy niedopuszczono. Krąży pogłoski, że obradują nad projektem kilku senatorów i posłów o detronizacyi sultana. Do Ildizu przysunięto mnóstwo wojsk z działami. Życie zwykle powraca w mieście, jednakże ulice są mało ożywione. Wszędzie stoją warty.

Budapeszt, 27 kwietnia. (P.) Po mowie Wekerle'go w izbie posłów stronnik Kossutha Chok oświadczył, że partya nie pragnie przez swój upór przeszkadzać zażegnaniu przesilenia. Opozycja ma wiadome granice, po za które partya nie przejdzie. Wobec oświadczenia Choka w celu wyjaśnienia sytuacji Kossuth rozkazał, że obowiązany jest stwierdzić, że w kwestyi o banku protestuje przeciw twierdzeniu, jakoby jego partya znużyła się walką i dowodzi, że wódz jej bronil mężnie swych przekonani wóbec kraju i korony.

OFIARY.

Na ofiary strasznej katastrofy we Włoszech.

Grono polaków z pod Moskwy 5 rb

Na 154 Kato wpisów szkolnych.

X., wygrane z karty u pani Z. 1 rb.

Na rodzinę Iwaniki.

Kawczyński 53 kop.

Na szkołę rzemiosł

przy chrześcijańskim Tow. dobroczynności.

Zamiast wieńca na grób ś. p. Józefa Szcześniewskiego, W. Jechalski 10 rb.

Na kościół w Rybińsku, jarosławskiej gubernii.

Aleksander Kinast z rodziną, zebrane od różnych osób 18 rb.

Na wpisy dla niezamożnych uczniów gimnazjum polskiego.

Zamiast wieńca na grób niedziałowanego profesora ś. p. Antoniego Bojakowskiego, ucznia klasy VI-oj gimnazjum polskiego składają rb. 8

Giełda warszawska.

(Telefonem)

z dnia 27 kwietnia.

	ład.	ofiar.	transz.
Czeki na Berlin	46,60	—	—
4% Renta Państwowa	85,50	84,50	85,25
5% Pożyczka wewnętrzna z 1905 r.	100,25	99,25	—
5% „ z 1906 r.	100,00	99,25	99,70
5% Premiiówki I-oj emisji	418	408	413
5% „ II-oj „	317	209	314
5% „ Szlacheckie	311	304	308
4 1/2% Listy Ziemskie Król. Polsk.	94,50	93,75	93,30
4% „ „	87,50	86,75	87,00
5% Listy zastawne m. Warszawy . . .	96,75	95,75	96,35
4 1/2% „ „	92,25	91,40	90,80
Akcyje Lilpop, Rau i Lowenstein . .	—	—	—
„ Putłowski	—	—	—
„ Radzki i S-ka	—	—	485
„ Starachowice	—	—	—
„ Banku Handlowego w Łodzi	—	—	—
5% Listy zastawne m. Łodzi	—	—	93,40
4 1/2% „ „	—	—	—
5% Listy m. Piotrkowa	—	—	—
Bank Handlowy w Warszawie	—	—	399

SPOSTRZEŻENIA METEOROLOGICZNE

Stacji centralnej K. E. L.

Data	Barometr sprowadzony do 0° st.	Termometr w st. C.	Wilgotność w %.	Kierunek i siła wiatru	Uwagi
26/IV 1 pp.	742.4	+15.6	85	Pn W 0	Z dnia 25/IV Temperatura max. +15.8° C
26/IV 9 w.	745.4	+15.2	79	Pn 3	Temperatura min. +7.2° C
27/IV 7 r.	743.6	+10.7	90	Pd W 1	Opadu 3.0

Numer dzisiejszy, ze względów technicznych, został opóźniony o 2 godz.

Dr. Sołowiejczyk

ordynator szpitala Czerwonego Krzyża 565

Specjalista chorób dziecięcych i wewnętrznych

miieszka obecnie **ANDRZEJA № 4.**

Poszukuje się

Stajnie dla 30 do 40 par koni i place pod budowę obszer-nych szop i stajen. Oferty nadsyłać do Tow „Sanitas”, na ręce p. L. Zonera, Dzielna 13. Tamże mogą się zgłaszać właściciele koni, życzący objąć kontraktownie stałą codzienną wywózkę.

543—3—1

Bilans Banku Handlowego w Łodzi w dniu 18 (31) grudnia 1908 r.

Winien				Ma						
Ruble i kopiejki.				Ruble i kopiejki.						
1	Gotowizna w kasie		508,548	22	1	Kapitał zakładowy				
2	Rachunki w Banku Państwa		626,912	80		20,000 zupełnie opłaconych akcji po rb. 250. —	5,000,000	—		
3	Weksle dyskontowane, opatrzone najmniej w dwa podpisy		13,851,413	60	2	Fundusz rezerwowy	2,500,000	—		
4	Weksle na zagranicę i monety w walucie zagranicznej		475,425	62	3	Specyficzny kapitał zapasowy	100,000	—		
5	Papiery procentowe własne: a) państwowe oraz przez rząd poręczone	39,344	86		4	Fundusz rezerwowy dywidendy	40,000	—		
	b) przez rząd nieporęczone: 1) listy zastawne	231,466	21		5	Wkłady na: 1) Rachunki przekazowe a) za natychmiast. wypowiedzeniem . . . . . rb. 3,529,733.99				
	2) akcje i udziały	846,822	91			b) za wypowiedzeniem 4,724,470.42	8,254,204	41		
6	Papiery procentowe funduszu rezerwowego państwowe oraz przez rząd poręczone i listy zastawne		2,250,252	90		2) Wnioski procentowe a) terminowe . . . . . rb. 2,133,081.91				
	b) bezterminowe					b) rachunki Banku (nostro): Sumy należne od Banku	2,383,517	83	10,643,722	24
7	Pożyczki na zastaw: a) papierów państwowych	5,845	—		6	Korespondencja a) Ich rachunki (loro): 1) Sumy do ich dyspoz. rb. 7,835,572.80				
	b) listów zastawnych i akcji	3,975	—			2) Weksle do inkasa rb. 108,680.92	3,004,253	72		
8	Specjalne rachunki bieżące, zabezpieczone: a) papierami państwowymi	157,058	99			b) Rachunki Banku (nostro): Sumy należne od Banku	2,341,940	74	10,346,194	46
	b) listami zastawnymi i akcjami	677,867	42		7	Weksle redyskontowane w Banku Państwa			1,533,586	95
9	Korespondencja: a) Ich rachunki (loro): 1) Należności zabezpieczone: a) papierami państwowymi	11,664	27		8	Depozyty w Banku Państwa			465,971	84
	b) listami zastawnymi i akcjami	561,253	25		9	Procenty zwrotne na r. 1909			192,323	69
	c) weksłami z dwoma podpisami	5,920,192	45		10	Sumy przechodnie			922,448	10
	d) towarami	196,909	79		11	Rachunek zysków i strat			581,898	74
	2) Sumy do dyspozycji: b) Rachunki Banku (nostro) Sumy do dyspozycji	6,690,019	76							
		3,039,437	38							
10	Nieruchomości w Łodzi, Warszawie, Lublinie, Radomiu i Kielcach		412,500	—						
11	Ruchomości i koszty urządzenia		2	—						
12	Wydatki podlegające zwrotowi		1,321	30						
13	Sumy przechodnie		1,134,086	78						
			32,326,151	02					32,326,151	02

Rachunek zysków i strat Banku Handlowego w Łodzi po dzień 18 (31) grudnia 1908 roku.

Winien				Ma						
Ruble i kopiejki.				Ruble i kopiejki.						
	Koszty handlowe: Pensja, księgi, ogłoszenia, koszty podróży, podatki, lokaj, światło, opał i różne wydatki		468,583	59		Pozostałość zysku z roku 1907 .			11,848	92
	Państwowy podatek przemysłowy: Podatek procentowy od zysków na zasadzie zysku w 1907 roku		33,150	42		Wpływy na dawniej odpisane straty			4,662	95
	Odpisy: z kosztów nieruchomości i urządzenia		6,072	18		Procenty: od weksli dyskontowanych	756,405	78		
	Straty: Należność, nie dająca się zrealizować		126,597	75		„ papierów publicznych	146,379	95		
	Zysk w 1908 roku . . . . . rb. 570,049.82					„ konto-korentów i prowizya	620,370	21		
	Pozostałość z 1907 r. . . . . rb. 11,843.92	581,898	74			„ rachunków bieżących	43,625	07		
	należy podzielić jak następuje: 5% na korzyść Rady	28,502	49			1,566,781	01			
	2% na korzyść Zarządu	11,401	—			po potrąceniu: procentów od wkładów pieniężnych, rachunków przekazowych i korespondentów (Loro)	633,687	86	933,093	15
	na fundusz kasy przeznaczonej urzędników banku w myśl § 64 Ustawy, 15% od rb. 230,146.33	34,521	95			Dochód z nieruchomości			17,456	56
	na rzecz Kasy wdów i Sierot po urzędnikach banku, fundacja Jego Ekscelencji rzeczywistego radcy stanu Edwarda Herbata, stosownie do uchwały Ogólnego Zebraństwa Akcjonariuszów z d. 20 kwietnia 1902 r. 3% od rb. 130,146.33	3,904	39			Prowizya od weksli inkasowych	62,750	26		
	na zasilenie specjalnego kapitału zapasowego	50,000	—			od rozmaitych obrotów	59,156	97	121,907	23
	Dywidenda od 20,000 sztuk zupełnie opłaconych akcji I do IV emisji 3% — rb. 22.50 od każdej akcji	450,000	—			Zysk na kursie: papierów procentowych	64,887	83		
	Do przeniesienia na rok 1909	3,588	91	581,898	74	dowiz	62,446	04	127,333	87
				1,216,302	68				1,216,302	68

Wystawa w Częstochowie.

Wobec tego, że w pawilonie głównym i w hali maszyn wszystkie miejsca już zostały wykupione, Komitet wystawy postanowił takowe znacznie powiększyć.

Celem możliwie dokładnego obliczenia dowiększenia, uprzejmie prosimy pp. wystawców o spieszne nadsyłanie deklaracji, bowiem po 25 maja zmuszeni będziemy znacznie drożej sprzedawać miejsca wobec trudności powtórnego powiększenia.

1 maja ostatecznie upływa termin zamawiania miejsca pod własne pawilony.

Agentura na Łódź mieści się w biurze adwokata S. Hertzberga przy ul. Andrzeja 16.

Komitet Wystawy Przemysłu i Rolnictwa w Częstochowie.

586

Oddział Kalandrowy i Prasowy Towarzystwa Akcyjnego

„J. JOHN“

w Łodzi, ul. Cegielniana № 81

poleca własnego wyrobu:

Kalandry, gładziarki, magle, tłocznie hydrauliczne i dźwigniowe najnowszych systemów i konstrukcyi, o wszelkich wymiarach, stosowanych w przemyśle włóknistym i papierniczym;

2583-20-19

następnie:

Walce nowe: bawełniane, papierowe, jutowe, spizowe, gumowe, żeliwne uwtwardnione (Hartguss), jak również okładanie, szlifowanie i gładzenie tychże.

Hiła Pierwszej na wsi Szkoły Freblowskiej

letniej i zimowej dla dzieci od lat 4, w suchej i lesistej okolicy w bliskości tramwajów i drogi żel. kalskiej, z Pensjonatem podług najnowszych systemów i wymagań tegoczesnych. Plan całodziennych zajęć wszystkich dzieci: Nauka gospodarstwa praktycznego i przyrodoznawstwo; ogródki dla dzieci z przyrządami; gry i zabawy na świeżem powietrzu; gimnastyka szwedzka i z przyrządami w ogrodzie; welocepedy, krolek, piłki, kręgle, sersa i budownictwo; lokomocja kołowa i wierzchem; muzyka fortepianowa i skrzypcowa; konwersacja francuska i niemiecka; kuracja ciechocińska i hydroterapia pod opieką doktora i moich wychowawczyń. Łóżeczka z pościelą, hamaki, ręczniki zwykłe i kąpielowe. Mleko krowie, kozie, owoce i jarzyny na miejscu. Otwarcie 2-go czerwca. Przełożona zakładu treblowskiego w Łodzi, **Widzewska 24. C. DALESZYŃSKA.**
Miejscowość „CELINÓWKA” pod Zgierzem. 560-8-2

Specjalista chorób skórnych, włosów, wenerycznych i dróg moczowych

Przyjmuje codziennie od 8 — 1 w południe i od 4 — 8 wieczorem; w niedziele i święta od 8 — 1 w poł. i od 4 — 6 wiecz.

Dla pań osobna poczekalnia.

Dr. B. Rejt,

ulica Średnia № 5. 149r

Dr. L. PRYBULSKI

CHOROBY WŁOSÓW, SKORNE WENERYCZNE I MOCZOPŁCIOWE.
Przyjmuje od godz. 8—1 r. i od 6—8 w., panie od 5—6 po poł., w niedziele od 9—1 rano i od 5—6 po poł. 1420—r
Ul. Południowa № 2.

Dr. S. KANTOR

Choroby skórne, weneryczne i moczopłciowe. Krótka № 4. Przyjmuje od 8—2 r. i od 6—9 wiecz., panie od 5—6. 1816

Specjalista chorób skórnych weneryczn. i niemocy płciowej
Dr. St. LEWKOWICZ

Zachodnia 33 (obok Lombar. akc.)
Przyjmuje od 9—1 i od 6—8, dla pań od 5—6. W niedziele tylko od 9—3 po poł. 114r
Badanie krwi przy syphilisio.

Dr. Ignatiew

Specjalista chorób uszu, nosa i gardła
ulica Konstantynowska № 11 m. 5.
Przyjmuje od 11—12 rano i od 5 do 8 po poł. W niedziele od g. 11—12 rano. 1049r

Dr. P. Grossman

Choroby wewnętrzne i dziecinne.
PIOTRKOWSKA 81.
Przyjmuje do 10^{1/2} rano i od 5—7 po poł. 243-16-6

Dr. H. Sadkowski

asystent C. W. Uniwersytetu przyjmuje z chorobami wewnętrznymi (spec. żołądka i kiszki).
Dzielnia № 3.
od 5 do 7-ej 2156—r

Dr. S. SZNITKIND

Srednia № 2.
Choroby skórne, weneryczne i moczopłciowe, Leczenie elektryczną i masażem.
Przyjmuje od g. 8—11 rano. od 5—8^{1/2} wiecz. 469-r

Dr. A. GROSGLIK

Choroby skórne, weneryczne i dróg moczowych. Zielona 5. Przyjmuje codziennie od 8^{1/2}—11^{1/2}, rano, 6—8 wiecz., panie 5—6 pp. W niedziele i święta od godz. 9 do 12 w południe. 1568-d

Dr. med. Z. GOLC

Choroby skórne i weneryczne
Godz. przyjęć: dla panów od 9 do 12 i od 6—8 po poł., dla pań od 5—6 po poł. 338r
PIOTRKOWSKA Nr. 56 m. 6.

Dr. Stanisł. Piakarski

przeprowadził się na ul. PIOTRKOWSKA, № 115
choroby weneryczne i skórne
przyj.: od 9—10 r. i od 5—7 w.

Dr. Henryk Trenkner

choroby dzieci
mieszka obecnie
PIOTRKOWSKA 145, telef. 41.
Przyjmuje od 8—9 r., 5—7 po poł., w dni świąt. do 9^{1/2} rano. 1485r

Dr. E. Sonnenberg

Choroby skóry, dróg moczowych i weneryczne
CEGIELNIANA 14.
Od g. 11—1 i 4—7^{1/2} w. 79r

Dr. Władaw Bernard

Choroby skórne, weneryczne i moczopłciowe.
ZAWADZKA 29. 1761-r

Dr. D. Helman

Specjalista chorób uszu, nosa, krtani i gardła.
Przyjmuje od godz. 10—12 r. i od 4—7 w. MIKOŁAJEWSKA 4.
obok Dzielnei. 762

Dr. I. Birencweig

Srednia № 3.
Choroby weneryczne, skórne i moczopłciowe. 1317r

SZKOŁA KROJU I SZYCIA Mistrzynie cechowej
p. f. „JOZEFINY” Piotrkowska 23

dyplomowana przez londyńską i paryską akademię kroju, nagrodzona na wystawie wszechświatowej w 1903 r. srebrnym medalem i dyplomem. Król wykładany jest podług metody londyńskiej, paryskiej i drezdeńskiej. Zapis uczęszc w każdym czasie. Szkoła wydaje patenty. 546r2